

**Η συμβολή των Ελλήνων της
Μ. Ασίας στην ελληνική
οικονομία και κοινωνία.**

Πρόσφυγας

- **Πρόσφυγας** ονομάζεται, κάθε άνθρωπος που βρίσκεται έξω από το κράτος του οποίου είναι πολίτης εξαιτίας δικαιολογημένου φόβου ότι εκεί θα υποστεί διωγμούς λόγω της φυλής, της θρησκείας ή της εθνικότητάς του, ή ακόμα και εξαιτίας των πολιτικών του απόψεων.

Οι Έλληνες της Μ. Ασίας

- Ήρθαν το **1923**, κυρίως από τις περιοχές της **Ιωνίας**, της **Καππαδοκίας**, του **Πόντου** και της **Βιθυνίας** στην Ελλάδα.

ΝΕΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
Διά του αγγλικού ατμοπλοίου «Αντίσσα» εφίκοντο εκ Σμύρνης 400 πρόσφυγες. Έντός της ημέρας αναμένεται εις Παιραιᾶ τὸ αγγλικὸν ὑπερωκεάνειον «Αμαζόνα» με πρόσφυγας.

ΕΦΘΑΣΑΝ
ΕΤΕΡΟΙ 3.000 ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
Διά τῶν ατμοπλοίων «Αντίσσα» καὶ «Ατρόμητος» εφίκοντο εκ Σμύρνης 3000 περίπου πρόσφυγες.

Οι ανθρώπινες απώλειες

- Η γενοκτονία των Ελλήνων πραγματοποιήθηκε παράλληλα και κατά τον ίδιο τρόπο όπως με γενοκτονίες των Αρμενίων και των Ασσυρίων.
- Οι εκτιμήσεις για τις ανθρώπινες απώλειες φτάνουν, κατά ορισμένους Έλληνες μελετητές τις **800.000 - 1.200.000** ψυχές. Μετά την καταστροφή, πρόσφυγες ξεχύθηκαν σε όλα τα λιμάνια της Ελλάδας ψάχνοντας για μια καλύτερη τύχη.

Προσφυγικοί συνοικισμοί

- Αρχικά οι πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν σε σκηνές τοποθετημένες σε ανοικτούς χώρους και σε καταυλισμούς με πρόχειρα καταλύματα, μακριά από τις πυκνοκατοικημένες περιοχές των μεγάλων πόλεων και με κοινές τουαλέτες.
- Αυτό όμως οδήγησε στην εμφάνιση κάποιων μεταδοτικών ασθενειών, και έτσι με τον φόβο μην εξελιχτούν σε επιδημία, οι αρμόδιοι τους μεταστέγασαν στα σπίτια που κτίζονταν, παρόλο που κάποια από αυτά δεν ήταν ακόμα έτοιμα.
-

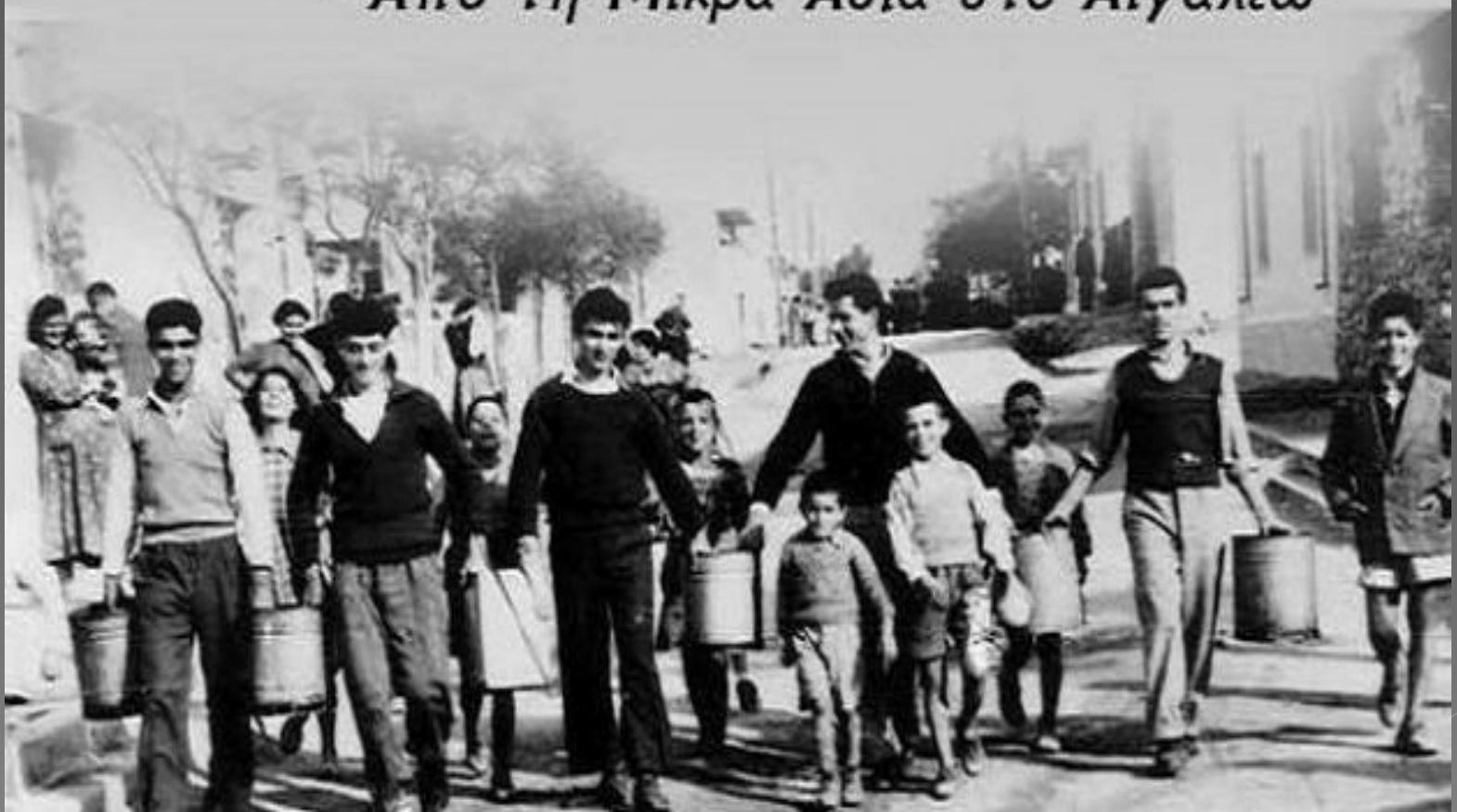

Η άφιξη των προσφύγων

- Οι πρόσφυγες μετά την άφιξή τους στην Ελλάδα αντιμετώπισαν πολλά προβλήματα, κυρίως οικονομικά και κοινωνικά. Οι Έλληνες τους συμπεριφέρονταν με καχυποψία, ξενοφοβία και συχνά τους αποκαλούσαν με απαξιωτικούς χαρακτηρισμούς: «ξενομερίτες», «τουρκόσποροι».

Μικρασιατών Ήχηση...

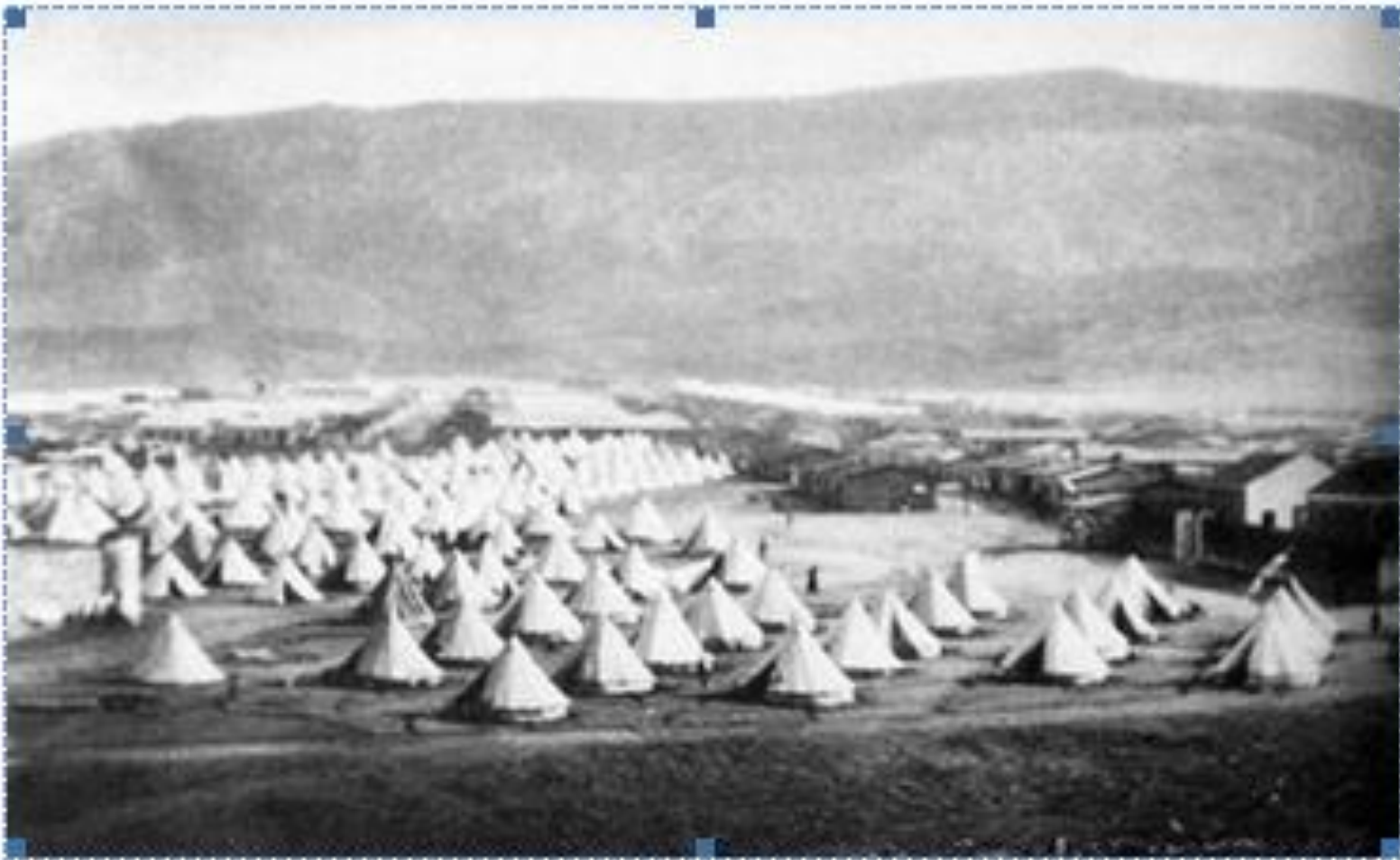
Από τη Μικρά Ασία στο Αιγάλεω

Μέτρα για την ένταξη των προσφύγων

- Η ελληνική κυβέρνηση με την έλευση των χιλιάδων Μικρασιατών προσφύγων έλαβε κάποια μέτρα σχετικά με την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη και την ομαλή ένταξή τους στην κοινωνία.
- Ωστόσο, οι ανάγκες των προσφύγων υπερέβαιναν τις δυνατότητες του ελληνικού κράτους. Γι' αυτό συστάθηκε η **Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων** που στόχο είχε την παροχή εργασίας και στέγασης.

Καταυλισμός προσφύγων

- Επιπλέον, η ελληνική κυβέρνηση παραχώρησε στους πρόσφυγες **εθνικές γαίες**, αγροτικές δηλαδή εκτάσεις για να τις καλλιεργούν. Τα κτήματα αυτά ήταν συχνά άγονα και δεν απέδιδαν τους αναμενόμενους καρπούς παρά τη σκληρή εργασία των Μικρασιατών.

Οι πρόσφυγες καλλιεργούν

Οι πρόσφυγες κινητήριοι μοχλοί

- Σταδιακά οι πρόσφυγες άρχισαν να αφομοιώνονται στην ελληνική κοινωνία και ο πληθυσμός της Ελλάδας έγινε πιο ομοιογενής.
- Στον τομέα της οικονομίας οι πρόσφυγες έγιναν ο **κινητήριοι μοχλοί για τη βιομηχανία και τη βιοτεχνία**, αφού εργάζονταν σε εργοστάσια και επιχειρήσεις έναντι χαμηλών μισθών.
- Αποτέλεσαν το βασικό εργατικό δυναμικό της Ελλάδας σε τομείς όπως **κλωστοϋφαντουργία, ταπητουργία, μεταξουργία και αλευροβιομηχανία**.

- Οι πρόσφυγες με την εργατικότητα τους, την επιχειρηματική δράση και τη δημιουργική τους διάθεση συνέβαλαν πολύ στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Ταυτόχρονα, απέδειξαν στους γηγενείς την αξιοσύνη τους παρά τις αντίξοες συνθήκες λόγω του ξεριζωμού τους.

- Εκτός από εργάτες, πολλοί πρόσφυγες ίδρυσαν νέες επιχειρήσεις ή έγιναν έμποροι, και έφεραν έναν νέο αέρα στην Ελλάδα. Ανάμεσα σε αυτούς τους πρόσφυγες **ήταν ο Πρόδρομος Μποδοσάκης Αθανασιάδης και ο Αριστοτέλης Ωνάσης.**

ο Πρόδρομος Μποδοσάκης Αθανασιάδης και ο Αριστοτέλης Ωνάσης.

- Ο Μποδοσάκης μετά τη μικρασιατική καταστροφή ήρθε στην Ελλάδα, φέρνοντας μαζί του την τεράστια ήδη περιουσία του, και πρόσφερε στην πατρίδα του την πρώτη του δωρεά. Δωρίζει το 1919 τα χρήματα για να κτιστεί ένα σχολείο στο Ηράκλειο της Κρήτης, το **«Μποδοσάκειο»** όπου σήμερα στεγάζεται το 2ο Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου.

- Γρήγορα όμως ο Μποδοσάκης, μέσα στις δύσκολες συνθήκες της ρημαγμένης Ελλάδας της εποχής, χάνει την περιουσία του. Ωστόσο, δεν πτοείται, καθώς ξεκινάει και πάλι επιχειρηματική δραστηριότητα με μεγάλη επιτυχία: χημικές βιομηχανίες, υαλουργεία, ναυτιλιακές εργασίες, οινοπνευματώδη, ορυχεία και μεταλλεία, πυρομαχικά, που κάλυπταν το 35% του βιομηχανικού δυναμικού της χώρας.

- **Ο Ωνάσης** αναγκάστηκε να εγκαταλείψει μαζί με την οικογένειά του τη Σμύρνη εξαιτίας της Μικρασιατικής καταστροφής. Ο Ωνάσης, χάρη στο ιδιοφυές επιχειρηματικό του ταλέντο, αναδείχθηκε σε έναν από τους μεγαλύτερους εφοπλιστές του κόσμου, κυρίως στον τομέα των πετρελαιοφόρων. Αργότερα ίδρυσε την Ολυμπιακή Αεροπορία, η οποία αναδείχθηκε σε μία από τις ασφαλέστερες αεροπορικές εταιρείες στον κόσμο.

Αξιζει να σημειωθει οτι μεχρι την ελευση των προσφυγων η εργατικη ταξη στην Ελλαδα ηταν ανδροκρατουμενη. Απο τοτε ομως οι γυναικες αποτελεσαν την πλειονοτητα στον χωρο της βιομηχανιας ετοιμων ενδυματων

Οι γυναίκες εργάζονταν και στην ύπαιθρο

Οι πρόσφυγες μετέφεραν στη
νέα τους πατρίδα τον **πολιτισμό**
τους.

- Στη **μουσική** έγινε σύζευξη του
σμουρνέϊκου με το ρεμπέτικο τραγούδι. Η
μουσική ορχήστρα εμπλουτίστηκε με τον
μπαγλαμά, τα σάζια, τους ταμπουράδες,
το βιολί, το ούτι, το κανονάκι.

- Η καταστροφή της Σμύρνης και η προσφυγιά από τη Μικρά Ασία εμπλούτισαν το ελληνικό τραγούδι με αμανέδες, ταξιμία, σμυρνιές τραγουδίστριες και ανατολίτικα όργανα (σάζι, σαντούρι, ούτι, κανονάκι). Τα καφέ-αμάν έγιναν κύριος φορέας αυτής της μουσικής και άρχισαν οι πρώτες γραμμοφωνήσεις τραγουδιών.

Κορυφαίος μουσικός και συνθέτης ήταν ο Μανώλης Καλομοίρης από τη Σμύρνη, ο οποίος θεωρείται από πολλούς ο ιδρυτής της εθνικής μουσικής σχολής της Ελλάδας.

- Σημαντική υπήρξε η επιρροή που άσκησαν οι πρόσφυγες της Μικράς Ασίας και σε άλλες εκδηλώσεις της καθημερινής ζωής των Ελλήνων όπως **στον χορό, την ενδυμασία, τα ήθη και έθιμα, τη διατροφή**, τα οποία σταδιακά εντάχθηκαν πλήρως στην ελληνική παράδοση.

- Η επιρροή στο **χορό** ήταν τόσο δραστική, ώστε χοροί αϊβαλιώτικοι, καρσιλαμάδες, τσιφτετέλια, ζειμπέκικα, ποντιακά ενσωματώθηκαν στην ελληνική παράδοση και συναντώνται μέχρι και τις μέρες μας.

Η διατροφή

- Η **διατροφή** των Ελλήνων δέχθηκε σημαντικές επιδράσεις, καθώς οι παραδοσιακές συνταγές των προσφύγων εντάχθηκαν στην ελληνική κουζίνα και επιβιώνουν μέχρι τις μέρες μας. Τέτοια φαγητά είναι τα **σουτζουκάκια, το κεμπάπ, το ιμάμ μπαϊλντί, ο πατσάς, ο μουσακάς, τα πιλάφια, τα πιροσκι, τα γιουβαρλάκια, οι ντολμάδες και από γλυκά το καζάν ντιπί, το σάμαλι, ο χαλβάς, το ισλί, ο μπακλαβάς, το κανταΐφι.**

Νόστιμα φαγητά

Θρησκευτικό αίσθημα

- Το πολυτιμότερο στοιχείο που συνόδευσε τους πρόσφυγες της Μικράς Ασίας και τους στήριξε στις μεγάλες δοκιμασίες ήταν **η βαθιά τους πίστη και το έντονο θρησκευτικό τους αίσθημα**. Έχτισαν μεγαλόπρεπους ναούς και μοναστήρια όπου στέγασαν τα εκκλησιαστικά κειμήλια που κατάφεραν να διασώσουν από την καταστροφή

Οι τρεις άγιοι γέροντες του 20ού
αιώνα

προερχόμενοι από τη μικρασιατική γη

- Πορφύριος, Παΐσιος, Ιάκωβος

Μικρασιάτες λογοτέχνες

- ◉ Σπουδαίες προσωπικότητες που άφησαν το στίγμα τους στην ελληνική λογοτεχνία είχαν καταγωγή από τη Μικρασία:
- ◉ Μαρία Ιορδανίδου (Λωξάντρα),
- ◉ Ηλίας Βενέζης (Αιολική γη),
- ◉ Διδώ Σωτηρίου (Ματωμένα χώματα),
- ◉ Γεώργιος Θεοτοκάς (Το δαιμόνιο),
- ◉ Στρατής Δούκας (Η ιστορία ενός αιχμαλώτου),
Κοσμάς Πολίτης (Λεμονόδασος),
- ◉ Φώτης Κόντογλου (Το Αϊβαλί η πατρίδα μου),
- ◉ Γιώργος Σεφέρης (Στροφή, Κίχλη).

Μικρασιάτες λογοτέχνες και ποιητές – Γενιά του '30

Λογοτεχνικά Βιβλία

- Οι πρόσφυγες διατήρησαν τα ιδιαίτερα πολιτιστικά στοιχεία τους και στον αθλητισμό. Δημιούργησαν ομάδες και τους έδωσαν ονομασίες που θυμίζουν τις πατρογονικές τους εστίες: **Πανιώνιος, ΑΕΚ (Αθλητική Ένωση Κωνσταντινουπόλεως), ΠΑΟΚ**. Ο Πανιώνιος Γυμναστικός Σύλλογος ιδρύθηκε στη Σμύρνη της Μικράς Ασίας. Την ΑΕΚ ίδρυσαν Κωνσταντινουπολίτες πρόσφυγες στην Αθήνα. Ως έμβλημα επιλέχθηκε ο δικέφαλος αετός της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας για να θυμίζει στους μεταγενέστερους την ένδοξη αθλητική παρακαταθήκη των Ελλήνων της Πόλης. Ο ΠΑΟΚ είναι ιστορική συνέχεια του αθλητικού και πολιτιστικού σωματίου της Κωνσταντινούπολης Ερμής που δημιουργήθηκε από Ρωμιούς της Πόλης στην συνοικία Πέρα. Μετά τη μικρασιατική καταστροφή, μια ομάδα προσφύγων που εγκαταστάθηκαν στη Θεσσαλονίκη δημιούργησαν τον Πανθεσσαλονίκειο Αθλητικό Όμιλο Κωνσταντινουπολιτών.

Η άποψη μας

- Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι οι Μικρασιάτες πρόσφυγες με τις δραστηριότητές τους -εμπορικές, οικονομικές και πολιτιστικές- συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό στην πρόοδο του ελληνικού κράτους και στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

ΠΗΓΕΣ

◉ https://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

◉ https://docs.google.com/presentation/d/1UzGQRpcGLHrvqDjAsqpKeUuu_nntURgm32VipYYwX2M/present#slide=id.p125

◉ NATIONAL GEOGRAPHIC 1922 Ο
ΜΕΓΑΛΟΣ ΞΕΡΙΖΩΜΟΣ

- ◉ Εργασία για τους πρόσφυγες της Μικράς Ασίας στα πλαίσια του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής (αφορμή το παράθεμα του βιβλίου στο κεφ. 1. εισαγωγικές έννοιες) από τις μαθήτριες:
- ◉ Αγγελιδάκη Κατερίνα Γ5 και
- ◉ Βουρεξάκη Παναγιώτα Γ5